

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 28.10.1973, sp. zn. 2 Cz 95/73, ECLI:CZ:NS:1973:2.CZ.95.1973.1

Číslo: 24/1974

Právní věta: Nárok na úhradu odmien autorov, odmien výkonných umelcov, ako aj príspevkov pre kultúrne fondy (§ 44 zákona č. 35/1965 Zb.), je nárokom z autorského práva. Preto aj keď tieto ich nároky uplatňuje ochranný zväz autorský proti socialistickej organizácii, nemožno na tento právny vzťah použiť ustanovenia Hospodárskeho zákonníka. Premlčanie tohto nároku treba tu posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 28.10.1973

Spisová značka: 2 Cz 95/73

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Organizace socialistické, Právo autorské, Promlčení

Předpisy: 35/1965 Sb. § 12 odst. 1 písm. c

§ 15

§ 44

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1974 sb. rozh.

Nárok na úhradu odmien autorov, odmien výkonných umelcov, ako aj príspevkov pre kultúrne fondy (§ 44 zákona č. 35/1965 Zb.), je nárokom z autorského práva.

Preto aj keď tieto ich nároky uplatňuje ochranný zväz autorský proti socialistickej organizácii, nemožno na tento právny vzťah použiť ustanovenia Hospodárskeho zákonníka. Premlčanie tohto nároku treba tu posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 28. 10. 1973, [2 Cz 95/73](#))

Žalobou, ktorá došla súdu 29. 4. 1971, sa žalujúcu ochranný zväz autorský domáhal proti žalovanej organizácii zaplata sumy 1264 Kčs, a to ako prevádzkového honoráru v sume 858,40 Kčs za vystúpenie súboru B. J. 14. 1. 1969 a honoráru v sume 347,38 Kčs za športový maškarný ples usporiadaný 7. 2. 1970, ako aj upomínacie trovy v sume 12 Kčs. Písomným podaním z 29. 5. 1972

žalobca upravil žalobu na sumu 858 Kčs s prísl.

Mestský súd v Košiciach žalobu zamietol. Bol toho názoru, že žalobca síce má proti žalovanému zákonný nárok na zaplatenie prevádzkového honoráru a že spory vyplývajúce z ustanovenia § 53 odst. 2 zákona č. 35/1965 Zb. rozhodujú sudy, aj keď ide o spory medzi socialistickými organizáciami, že však hmotnoprávne nároky v danom prípade treba posudzovať podľa Hospodárskeho zákonníka. Podľa ustanovenia § 130 odst. 2 písm. b/ Hosp. zák. lehota na uplatnenie práva žalobcu v prejednávanej veci bola jeden rok a začala plynúť od prvého dňa roku nasledujúceho po tom, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz (§ 131 odst. 4 Hosp. zák.). Keď žalobca svoj nárok na súde uplatnil až 29. 4. 1971 a verejná hudobná produkcia sa uskutočnila 14. 1. 1969, je nárok žalobcu prekludovaný.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a namietal v ňom, že v tejto veci nejde o hospodársky, ale občianskoprávny vzťah autora k používateľom jeho diela, lebo žalobca je len ochrannou organizáciou autorov, pre ktorých uplatňuje ich nároky; preto tieto nároky nemožno posudzovať podľa ustanovení Hospodárskeho zákonníka.

Krajský súd v Košiciach rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil, že nárok žalobcu zanikol preklúziou.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že rozsudkami súdov oboch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 12 odst. 1 písm. c/ zákona č. 35/1965 Zb. o dielach literárnych, vedeckých a umeleckých (autorský zákon) má autor právo na odmenu za tvorivú prácu (pozri aj § 13 citovaného zákona).

Pri každom použití diela patrí autorovi, s výnimkami uvedenými v ustanovení § 15 zákona č. 35/1965 Zb., odmena za tvorivú prácu. Sadzby autorských odmien, najmä na vydanie, vykonávanie a iné použitie diela môžu byť upravené vyhláškou Ministerstva školstva (§ 13 odst. 1 a 2 zákona č. 35/1965 Zb.).

Podľa ustanovenia § 1 vyhlášky č. 220/1954 Ú. v., o sadzbách prevádzkových honorárov za verejné nedivadelné prevádzanie hudobných diel (v znení vyhlášky č. 183/1968 Zb.), za každé použitie hudobného diela s textom alebo bez textu na verejné nedivadelné predvádzanie je usporiadateľ povinný zaplatiť prevádzkový honorár, a to za hudobné produkcie na Slovensku Slovenskému ochrannému autorskému zväzu v Bratislave.

Slovenský ochranný zväz autorský vykonáva tým na Slovensku úlohy priznané mu podľa ustanovenia § 44 zákona č. 35/1965 Zb., t. j. aj vyberanie autorských odmien a odmien výkonných umelcov, ako i vyberanie príspevkov pre kultúrne fondy. Tieto nároky, ktoré uplatňuje žalobca podľa citovaného ustanovenia proti inej organizácii, sú nárokmi z autorského práva a nie nárokmi zo záväzkových vzťahov medzi socialistickými organizáciami; preto tu nemožno na uvedený vzťah použiť ustanovenia štvrtého oddielu šiestej časti Hospodárskeho zákonníka (zákona č. 109/1964 Zb.), /1/ ale ustanovenie ôsmej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.).

Keďže Občiansky zákonník o premlčaní práva vyplývajúceho z uvedených vzťahov podľa autorského zákona neuvádza iné, treba v danom prípade na posúdenie otázky premlčania použiť ustanovenie § 101 O. z., podľa ktorého pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Keď súdy v prejednávanej veci vychádzali z iného právneho názoru, porušili zákon v ustanoveniach § 1 a § 2 O. s. p., v súvislosti s ustanoveniami § 44 zákona č. 35/1965 Zb. a § 101 O. z., súd druhého stupňa i v ustanovení § 212 O. s. p.

1) Úplné znenie Hospodárskeho zákonníka so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 37/1971 Zb.